

LV

Apdraudātās nodarbošanās	Kaitējumi/Riski	Preventīvie pasākumi
Lauksaimniecība Mēpkopība Dārzkopība Dzīvnieku barības un lopbarības ražošana	Baktērijas, sēnītes, mikroorganismi, vīrusi, parazīti no dzīvniekiem, parazītiem un črčm Elpošanas problēmas mikroorganismu dēļ, kas atrodas graudu organiskajos putekļos, piena pulverī, miltos u.c. Specifiskas alerģiskas slimības - fermiera plauša un putnu audzētāja plauša	Pasākumi putekļu un aerosolu samazināšanai Izvairīties no kontakta inficētiem dzīvniekiem vai iekārtām Aizsardzība pret dzīvnieku kodieniem un dzīļiem Konservanti lopbarībai Tīrīšana un apkope
Metālapstrādes nozare Kokapstrādes nozare	Ādas problēmas baktēriju dēļ, bronhiālā astma, kuru izraisa pelējuma/rauga sēnītes cirkulējošos ūdensvados ražošanas procesos, tādos kā malšana, koksnes rūpnīcu, kā arī metāla /akmens griešanas ūdensvados	Vietējā izplūdes ventilācija Regulāra apkope, ūdensvadu filtrēšana, kā arī ūdensvadu un iekārtu attīrīšana Ādas aizsardzība Atbilstoši higiēnas pasākumi
Darba zonas ar gaisa kondicionieru sistēmām un lielu mitrumu (piem., tekstilražošana, poligrāfija un papīra ražošana)	Alerģijas un elpošanas problēmas pelējuma/rauga sēnīšu dēļ Legionella	Pasākumi putekļu un aerosolu samazināšanai Regulāra ventilācijas, iekārtu un darba zonu apkope Ierobežot darbinieku skaitu Saglabāt augstas karstā (krāna) ūdens temperatūras
Arhīvi, muzeji, bibliotēkas	Pelējuma/rauga sēnītes un baktērijas izraisa alerģijas, apgrūtina elpošanu	Putekļu un aerosolu samazināšanai Attīrīšana Adegāt individuālie aizsardzības līdzekļi
Būvniecības un celtniecības nozare, dabisko materiālu - mālu, salmu, niedru - apstrāde; čku pārūve	Pelējuma sēnītes un baktērijas celtniecības materiālu bojāšanās dēļ	Pasākumi putekļu un aerosolu samazināšanai Atbilstoši personiskās aizsardzības un higiēnas pasākumi

Kam un kādā veidā var tikt nodarīts kaitējums

Ja esat noteikuši darbības veidu, kurā darbinieki var tikt pakļauti bioloģiskai ietekmei, savāciet informāciju par šo ekspozīciju. Padomājiet par tieši iesaistītajiem cilvēkiem, kā arī par pārējiem, kas varētu no tā ciest, piem., apkopji. Palūkojieties, kā darbs tiek faktiski veikts, nevis kā tas būtu jādara, vai kā, jūsuprāt, tas tiek darīts.

Ietekme uz veselību

Bioloģiskie aģenti var izraisīt triju veidu slimības:

- parazītu, vīrusu un baktēriju izraisītas infekcijas,
- alerģijas pelējuma, organisko putekļu, piem., miltu putekļu un dzīvnieku blaugznu, enzīmu, mikroorganismu ietekmes dēļ, un
- saindēšanās vai toksiskas iedarbības sekas.

Daži biokaitējumi var izraisīt vāzi vai augļa bojājumus.

Mikroorganismi var iekļūt cilvēka ķermenī caur bojātu ādas slāni vai gļotādām. Tie var tikt ieelpoti vai norīti, tādējādi izraisot augšējo elpvadā vai gremošanas trakta infekcijas. Cilvēks var tikt pakļauts to ietekmei nejaudi, dzīvnieku kodienam vai adatas dūriena radītu savainojumu rezultātā.

Novērtējiet riskus un nosakiet, kā tos samazināt

Padomājiet, vai pastāvošie pasākumi nodrošina pietiekamu aizsardzību, un ko vēl var darīt risku samazināšanai. Vai ir iespējams vispār atbrīvoties no riska, izmantojot citu aģentu vai procesu?

Ja ekspozīcija nav novēršama, tā samazināma līdz minimumam, samazinot tai pakļauto darbinieku skaitu un ekspozīcijas ilgumu.

Kontroles pasākumi ir jāpielāgo darba procesam, un darbinieki ir jāapmāca ievērot drošas darba prakses noteikumus.

Pasākumi, kas būs nepieciešami risku likvidācijai vai mazināšanai strādniekiem, ir atkarīgi no konkrētā biokaitējuma. Taču ir virkne vispārīgu pasākumu, kurus var veikt:

- Daudzi bioloģiskie aģenti tiek nodoti pa gaisu, piem., izelpotas baktērijas vai saņemtu graudu toksīni. **Izvairieties no putekļu un aerosolu veidošanās**, arī tīrīšanas vai apkopes laikā.
- **Labu telpu apkopi, higiēniskas darba procedūras, un atbilstošu brīdinājuma zīmju izmantošana** ir drošu un veselīgu darba apstākļu galvenie elementi.
- Daudzi mikroorganismi ir attīstījuši mehānismus, lai izdzīvotu vai pretotos karstumam, dehidrācijai vai radiācijai, piemēram, radot sporas. Veiciet **attīrīšanas pasākumus** atkritumiem, iekārtām un apģērbam, kā arī higiēnas pasākumus darbiniekiem. Iekļaujiet instrukcijas drošai atkritumu likvidāšanai, avārijas situāciju procedūras un pirmo palīdzību.

Dažos gadījumos preventīvie pasākumi ietver **vakcināciju**, kas ir nodrošināma darbiniekiem pēc brīvpārēšanas principa.

Kārtojiet konstatēto rezultātu uzskaiti

Pārbaudiet un nepieciešamības gadījumā pārskatiet savus novērtējumus, ja ir būtiskas izmaiņas materiālos, iekārtās, darba metodēs, iesaistīto cilvēku izvietojumā, kā arī, ja ir notikuši nelaimes gadījumi, vai arī ir ar darbu saistītas sūdzības.

AUVA, Atkritumu šķīrošanas uzdevums Austrijā.

Atkritumu šķīrošana: kā tikt galā ar jaunu risku

Vides aizsardzības prasības un jaunās atkritumu apsaimniekošanas tehnoloģijas ir palielinājušas risku darbiniekiem, kas strādā ar notekūdeņiem, atkritumu savākšanā, šķīrošanā un likvidācijā.

Papīra, stikla, sintētisko un iepakojuma materiālu pārstrādes rūpnīcās un komposta ražošanas pelējumi izraisa alerģijas un elpošanas traucējumus, it īpaši aspergillozi. Notekūdeņu apstrādes stacijās baktērijas izraisa caureju un salmonelozi. Darbs ar slimnīcu atkritumiem un adatas dūriena brūces var novest pie vīrusu infekcijām, tādām kā hepatīts.

Dažas dalībvalstis ir tādēļ izstrādājušas preventīvus pasākumus tai skaitā aizliegumu šķīrot ar rokām, piemēram, sākotnējo mehānisko šķīrošanu, šķīrošanas kabīnes ar pienācīgu ventilāciju, vietējo izplūdes ventilāciju šķīrošanas līnijām, slēgtus transporta līdzekļus, kas aprīkoti ar gaisa filtriem, atbilstoša aizsargapģērba izmantošanu, tai skaitā atbilstošus cimdus. Higiēnas plāni, regulāri tīrīšanas un attīrīšanas pasākumi arī ir veicinājuši ievērojamu ekspozīcijas samazināšanu.

Turpmāka informācija

Pārcīšas ziņu lapas, kas ir iekļautas šajā sērijā par bīstamajām vielām un turpmāka informācija ir arī atrodama: <http://osha.eu.int/ew2003/>. Šis uzziņu avots tiek pastāvīgi atjaunināts un pilnveidots.